

Toen gingen ze den oorlog tegemoet, verleid door de valsche profetie, tevergeefs gewaarschuwd door den waren profeet. Ze hadden hem uitgeschakeld met slagen en gevangenis. Het woord is nu aan de feiten. Doch de profeet behoeft de komende feiten nooit te schuwen; hij krijgt altijd gelijk!

En nu mag beven ieder, die zich opmaakt tot den strijd vandaag. Want het is benauwend: dit alles had plaats in de kerk. Men kan groote plannen maken, propaganda voeren voor de zaak Gods, en dat alles hullen in het aureool van „de leiding des Geestes”. Maar het kan toch ook, dat er een kerkeraad vergadert, een synode, het bestuur van een christelijke organisatie; en dat ze bespreken de belangen van het Koninkrijk Gods, den voortgang der christelijke actie, den heiligen strijd. En dat op hetzelfde oogenblik de heilige Raad daarboven vergadert over dezelfde aangelegenheid, en God duivelen uitzendt, en op zijn volk valsche profeten loslaat, om ze te stimuleren tot een actie, die fataal wordt.

Want ik zie actie overal, congressen, toogdagen; er zijn groote plannen, er is een geweldige campagne. Er wordt gepreekt: God zal het ons doen gelukken. Men spreekt vrome woorden: in den naam des Heeren zal het zijn, rondom de kruisbanier van Christus. En de zegen wordt aan dat alles toegezegd, vanwege de leiding des Geestes.

Maar is dat ware profetie of valsche? Want het kan allebei. En de valsche profeten, ach neen, ze ko-

men niet altijd met ketterij — deden ze het maar! —, doch ze komen met denzelfden tekst waarover ook de ware profeet preeken kan; ze noemen hetzelfde motief. Je hoort overal, desverlangd, een orthodoxe toespraak; in gebeden en zegenformules is geen verschil. Waarbij zal ik nu weten, welk gebed uit God is en welk uit den duivel? Welke profeet de ware is, en wie niet? Waarbij zal ik weten, welke actie gezegd zal zijn, en welke het volk Gods naar den ondergang jaagt? Ik kan het uit de formules niet destilleeren.

Ik kan het alleen zeggen, als ik mijn oog niet sluit voor de feiten.

Achab kon den zegen niet verwachten. Hij had eigenwillig een verbond met de Syriërs gesloten. Hij had ook de kerkelijke tucht misbruikt in den moord op Naboth.

Ik ben bang, dat men bij alle christelijke actie vandaag bezig is te vergeten de situatie in eigen kring. Ik wil ook zeggen: op tot den strijd! In Gods naam, en met zijn zegen! Maar als ik het doen wil, houdt God elken soldaat tegen met de vraag: welke verbonden zijn er met de vreemden? En met de vraag: hoeveel moorden zijn er gepleegd op de broeders?

Maar vandaag zeggen ze, als ze zich op 'toorlogspad begeven: daarmee hebben we niet te maken! 't Is uwe zaak, o Hoofd en Heer.....

Hoort, gij volken, algader!

A.

B. H.

KERKELIJK LEVEN

Een lawine van schorsingen...

Geen kwaadwillige vrijgemaakte, doch de volbloed-synodocratische, en medearbeider-in-het-schorsen, onthult deze week, dat onderscheiden synodocratisch communiceerende personen dezer dagen een gestencil, met een achttal namen ondertekend en op 22 April gedateerd rondschrijven ontvingen, waaruit bleek, dat de stichting van een persvereeniging „Waarheid en Eenheid” een feit geworden was.

„Op 19 April l.l.”, zoo werd er in meegedeeld, „is in een samenspreking te Amersfoort de organisatie van onze reeds eerder opgerichte Persvereeniging nader vastgesteld en geregeld, waarbij o.m. de Statuten werden vastgesteld. Tevens werd daar besloten zoo spoedig mogelijk over te gaan tot de uitgave van een weekblad voor het Gereformeerde leven, onder den naam „Waarheid en Eenheid”.

„Wij nemen aan, dat dit bericht U verheugt en dat U met ons de groote betekenis zult inzien van een eigen orgaan, dat naast den strijd tegen de on-Schriftuurlijke bindingen en onrechtvaardige schorsingen en afzettingen, regelmatig op reformatische wijze het licht der Heilige Schrift zal doen schijnen over de vragen van den dag.

Wij nemen aan, dat ook U op zoo'n blad wacht en zult willen meedoen om de verschijning op zoo kort mogelijke termijn mogelijk te maken”.

Waarna volgens ds Vellenga (die het geheim verklapt in zijn kerkblad) mededeeling gedaan werd van de mogelijkheid om de zaak te steunen door deelname aan een garantiefonds.

De stichtingscirculaire, aldus ds Vellenga, maakte het nog bonter. Daar was het volgende te lezen:

„De besprekingen op de vergaderingen van bezwaarden in de Geref. Kerken hebben geleid tot de oprichting van een persvereeniging, die ten doel heeft de uitgave van een eigen kerkelijk orgaan na te streven en te verzorgen. Men achtte het beslist noodzakelijk, dat ook de bezwaarden hun stem kunnen laten horen en door middel van een blad zich kunnen uitspreken en daardoor invloed uitoefenen op de gang van zaken in ons kerkelijk leven, voorzover dit hierdoor mogelijk is”.

„Om meer in bijzonderheden karakter en inhoud van het orgaan aan te geven zij het volgende onder Uw aandacht gebracht. In de eerste plaats wijzen wij er op, dat de opvattingen en wenssen van de bezwaarden zullen worden toegelicht en verdedigd. Gestreefd zal worden naar het verbreiden van inzicht, dat de Nieuwe Verklaring, hoewel naar haar inhoud niet onacceptabel voor hen, die de Gereformeerde belijdenis liefhebben, toch dient te verdwijnen, omdat zij onhelder is en een obstakel op de weg naar hereniging. Daarbij zal worden gewezen op de eenzijdigheden, die er van meer dan één zijde zijn, waardoor ons kerkelijk leven ontwricht, verward, vertroebeld en verontreinigd wordt. Het is ons doel, dat eenzijdigheden worden weggenomen en dat ook bij blijvend verschil over de nadere uitwerking, accentuering en vaststelling van de leer wordt gestreefd naar het dragen van elkander in broederlijke liefde en het vermijden van drijven in de een of andere richting.

De drie Formuleren van Enigheid moeten grondslag en regel des geloofs zijn en zij alleen, natuurlijk appellabel aan de H. Schrift, die volstrekte zeggenschap heeft over denken, belijden en handelen”.

Tegen het onrecht, dat gepleegd is in de verschillende schorsingen en afzettingen zal, zolang dit onrecht niet hersteld is, worden getuigd. Met kracht zal op revisie van deze beslissingen worden aangedrongen en opgeroepen tot erkenning van dit onrecht ook door de kerkelijke vergaderingen. Wij kunnen en mogen ons niet neerleggen bij deze besluiten, maar achten

ons gedrongen tot gedurig protest daartegen en tot blijvende activiteit in het nastreven van recht en gerechtigheid inzake deze ons zwaar drukkende beslissingen, die tot zulke droeve gevolgen van breuk in het kerkelijk leven, van verwarring, conscientienood en verdeeldheid hebben geleid. Tegen het in hiërarchisch spoor gaand kerkrecht van de laatste Generale Synodes zal worden opgekomen met uiteenzetting van hetgeen waarlijk presbyteriaal kerkrecht mag worden genoemd. Wij willen ook daarbij eenzijdigheden in verschillende richting bestrijden, opdat wij behoud worden zowel voor de klip der hiërarchie als voor de zandbank van het independentisme”.

„In de tweede plaats wenssen wij ook door dit orgaan invloed te oefenen op het bredere kerkelijk leven. Wij willen daarbij opkomen voor het conserveren van het positieve, belijnde, kloekte, warme en krachtige Christelijk leven, overeenkomstig de els der waarheid naar Gereformeerde belijden, zonder echter in conservatisme te vervallen. Wij wenssen te strijden tegen samengaan in oecumenische samenwerking met hen, die niet met ons de H. Schrift aanvaarden als het onfeilbare Woord van God. Wij hebben er behoefte aan, weer op te wekken tot het stoere Gereformeerde leven, dat de Gereformeerde Kerken in haar bloeitijd steeds heeft gekenmerkt. Verslaving der grenzen wordt door ons tegengestaan”.

Toen ik dit alles — 't is natuurlijk niet mijn stijl — gelezen had, ging ik dromen. Ik droomde van de B.B.C.

U weet wel, waar we, één oor op de radio, naar zaten te luisteren in oorlogstijd. De B.B.C. had soms leuke invallen. Die liet dan het oorlogsnieuws na Stalingrad hooren, met af en toe ineens een zinnetje, uit een grammofoonplaat van Hitlers brullende redevoeringen. Ik hoor het nog: vannacht zooveel bommenwerpers boven Berlijn, en dan ineens de stem van Hitler: wir werden diesen Nachpiraten das Handwerk legen, en dan kwam er een eed, dien we hier niet herhalen. Den volgende keer: zooveel bommen op München, en dan Hitlers stem: wir werden ihre Städte aus-ra-dieeeee-ren.

Ik droomde nu, dat de radio, afgestemd op de B.B.C., was opgesteld in de woning van de eigenlijke rapportenschrijvers, en afstekers van speeches-tegen-afwezen op de synode van 1943, 1944. De B.B.C. gaf dit door ds Vellenga wereldkundig gemaakte nieuws door, maar stopte telkens om de stem van Nauta te laten hooren: een zinnetje uit Rapport nummer zooveel centra K. S. Een poosje later weer 'n interval: de stem van Dijk, om zijn mooie zinnen over K. S. te herhalen. De stem van Ridderbos, en van Grosheide, en van Kuiper, sprekende over Greijdanus, ds D. van Dijk, Holwerda, cand. Schilder, enzovoort. De eeden. De dreigementen tegen de kerkpiraten.

Maar ik ontwaakte, en zie, het was een droom. Ik zou hem kunnen vertellen, en zelfs zoo'n B.B.C. programstukje kunnen opstellen. Dat kan elk kind; ik ook dus. Ook Ridderbos kan het, en Grosheide, en wien ge maar meer wilt noemen. Maar ik heb geen zin eraan; het ware zonde van den tijd, zoo'n „uitzendingen”-tekst bij elkaar te lijmen.

Ik vind het ook „niet mooi meer”. Slechts vind ik, dat de lawine van schorsingen, en van andere acten van Ausradieren en van Handwerk-legen zóu komen, als die synode nog een grein profetische eerlijkheid had gehad. Maar er zal geen lawine komen: de wijsheid wordt nog altijd paradoxaal gerechtvaardigd. En de leiders, die geen leiders zijn, al zijn ze diplomaten, worden vanzelf wel eraan ontdoet. Ze hebben al zooveel moeten inslikken; zij, m a a r d e a n d e r e n n i e t. Ook niet de anderen, die al met hun banvloek begraven zijn. Ik zou niet graag iets anders dan dit moeten denken.

K. S.

Zoo diepgaand mogelijk...

Het Zendingscentrum der synodocratische gemeenschap, hebbende een eigen hoogleraar, benevens een directeur, alsmede telegram-adres, richtte tot de dames en heeren docenten van het middelbaar onderwijs onder dagteekening van 31 Mei 1948 een circulaire, die aldus aanvangt:

Meer dan ooit staan Indië en Indonesië in het centrum van de belangstelling. En terecht, Iedereen is benieuwd hoe de vele bestaande spanningen tot een ontspanning zullen komen.

Ja, zeker. Wij zijn evenwel nog meer benieuwd, hoe geregistreerde belijders van artikel 36 Gel. Bel. zullen reageren op wat gebeurd is in Ned. Oost Indië. We hebben daarbij niet te veel respect voor het woord „spanning”. Want als de vrienden van Baarn kans zien, een kracht, die in de kerk hen tegenhoudt in het misbruik van macht, en in miskenning van gezag, weg te werken, dan noemen zij die kracht „revolutie”, en slaan haar de kerk uit. Maar als ze in den staat een serieuze revolutie beleven, dan gaan ze haar „spanning” noemen. En laten ons niet eens meer „met iedereen” „benieuwd” naar een antwoord op de vraag, hoe h.i. deze spanningen tot ontspanning MOETEN komen; want dat ze op dit punt mis zien, hebben ze bewezen. — Verder:

Telkens wordt de Zending in de discussie betrokken. Daarom leek het ons goed om allen, die aan de middelbare Schooljeugd leiding hebben te geven, eens een zo diepgaand mogelijk inzicht te geven, wat Zendingswerk is, hoe het Zendingswerk gedaan wordt en wat er in de toekomst van het Zendingswerk verwacht wordt.

Inderdaad: telkens wordt de zending in de discussie over het thema „kerk en revolutie” betrokken. Dat werd b.v. ook onzerzijds al gedaan, toen we optraden tegen de N.S.B., welke leider den Christelijken godsdienst wilde beschermen althans in 't binnen Europa gelegen deel van 't rijk. Toen vroegen we al: wat komt er bij dezen (sinds gefusilleerden) heer van de zending terecht? Maar toen leek het dr. H. H. Kuiper goed, den arbeid der synodale commissie inzake de N.S.B. te saboteeren, zoo lang het kon. En toen de synode er niet van te weerhouden geweest was, een aantal conclusies aan te nemen die tegen de N.S.B. ingingen, saboteerde dr. H. H. Kuiper die besluiten in de kerken. En toen Soekarno gedaan kreeg, wat Mussert was mislukt, ging Bavink bij zijn naaste helpers op bezoek, en de eindhovensche synode met één hunner dineeren. En nu komen de Baarnsche kerkdocenten catechisatie geven aan de belijdende leden (plus waarschijnlijk ettelijke andere) niet inzake artikel 36, maar inzake de „zending”. Die wordt thans niet in geschrifte gedoceerd, maar mondeling; de conferentiesfeer leent zich overal voor, ook voor wat de drukinkt niet zal zien. Een „zoo diepgaand mogelijk inzicht”? Wel, men zou zeggen, zet het dan toch op papier, en laat ons allen meeleven.....

Maar neen, het moet alles gemoedelijker:

Te dien einde hebben we een conferentie voor leraren aan Middelbare scholen geprojecteerd, waar terzake kundige personen de nodige voorlichting zullen geven op de terreinen waar ze autoriteit geacht kunnen worden. Deze conferentie wordt gehouden op het Zendingscentrum in Baarn en wel van 10 Augustus 'smiddags 5 uur tot 12 Augustus na het ontbijt.

Als sprekers zijn door ons gevraagd Dr. Kroeskamp, Prof. Bavink, Dr. Onvlee en Dr. Verkuyt.

Daar zullen ze dus gaan danken voor het bezit van Sjahrir, en voor Oslo, en geen kwaad zeggen van de P. v. d. A.

Het onder-onsje.

K. S.

ONJUIST BERICHT

In „De Wachter” las ik volgend misschien toegesonden bericht:

Amerikaanse Raad van Chr. Kerken. Van 12—19 Augustus wordt te Amsterdam een congres gehouden vanwege de American Council of Christian Churches, waar gesproken zal worden over het onderwerp „De Christus der Schriften”. Dit onderwerp is in detailpunten verdeeld, waarover verschillende sprekers het woord zullen voeren, n.l. over „De persoon van Christus”, „Christus en de H. Schrift”, „Christus en de Kerk”, „Christus en de mens”, „Christus en de samenleving”, „Christus en de wereld” en „Christus en de toekomst”.

Tel de sprekers op dit congres behoren Prof. Dr. K. Schilder en Prof. C. Veenhof, beiden te Kampen, Prof. J. J. van der Schuit te Apeldoorn, Dr. A. Blikker, Chr. Geref. missionair-predikant, Prof. Dr. K. Dijk, te Amsterdam, alsmede verscheidene buitenlanders, o.m. uit de V.S. Verwacht worden delegaties uit: Mexico, Zuid-Amerika, Zuid-Afrika, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Frankrijk, Engeland, Italië, Oostenrijk, België, Zwitserland, Duitsland, China, Palestina, Ned. Indië, India, Philippijnen en Nederland.

Voorloopig volstaan wij met de mededeeling, dat dit bericht niet juist kan zijn.

K. S.